

Liptai Zoltán*:

Immunerősítő tanácsok pénzügyi szerződéskötés előtt és után

„Az 1000 mérföldes út is az első lépéssel kezdődik” – ki ne hallotta volna már ezt a mondást? A pénzügyek esetén fokozottan érvényes, hogy nem árt előzetesen átgondolni pár dolgot mielőtt belevágunk bármibe. Vajon képesek vagyunk megtalálni a tervezés és a cselekvés megfelelő arányát, és mit tehetünk, ha az eredmény – a pénzügyi intézmény által kínált termék, szolgáltatás – végül mégsem igazolja a vágyainkat?

Egy pénzügyi tranzakció életciklusában is több kritikus pont azonosítható, ahol a tudatosság, az átgondolt cselekvés elengedhetetlen. Az első dolog, amit érdemes alaposan megfontolnunk, hogy szükségünk van-e az adott pénzügyi termékre. Legyen szó akár hitelről, biztosításról vagy akár befektetésről előbb vagy utóbb megtalálnak bennünket is a tudatosan tervezett, profi módon megalkotott pénzügyi reklámok, amik sokszor olyan dolgokra próbálnak rávenni bennünket, amiket valószínűleg nem is akarunk vagy nem engedhetnénk meg magunknak. Ilyenkor a pénzügyi intézmények profi szakembereivel kell egyeztetnünk, ezért nem árt, ha van némi muníció a tarsolyunkban, hogy felkészüljünk a megfelelő döntésre.

Néhány egyszerű, könnyen alkalmazható szabály, amolyan házi praktika:

- **Aludj rá egyet!**
Pénzügyekben soha ne dönts azonnal! Minden jelentősebb döntés előtt érdemes legalább egyet aludni és csak azután dönteni.
- **Érvelj előzetesen magadnak papíron!**
Az ember alapvetően érzelmi döntéseket hoz. Ez sokszor még akkor is így van, ha látszólag erre semmilyen jel nem utal. Elég csak megnézni a reklámokat, mire is akarnak hatni. A pénzügyekben igazán fontos, hogy racionális döntés szülessen. Egyszerű módszer, két részre osztott papírlapon vegyük számba az egyik oldalon az előnyöket, a másikon a hátrányokat és kockázatokat, majd ezek súlya alapján próbáljunk dönteni.
- **A döntéseidért – ha azokhoz minden információ rendelkezésre állt – TE vagy a felelős!**
Akár saját magunk akár szakértői vélemény, vagy szavahihető barátok, ismerősök tanácsára hozzuk meg a döntést, az eredményét, következményét mindig mi viseljük. Bármilyen pénzügyi szolgáltatóval, piaci szereplővel állunk szemben, megfontolt döntéseket kell hoznunk, mert azok évekre előre hatással lehetnek saját és családunk életére.
- **A vetés és aratás törvénye működik az élet minden területén, így itt is. Akár jót, akár rosszat, de...**
  - mindig ugyanazt aratod, amit vetettél;
  - mindig később aratsz, mint ahogy vetettél;
  - mindig többet aratsz, mint amennyit vetettél (jó esetben ...).
- **Harmadik fél (objektivitás) elve**
Sokat segíthet egy jó döntés meghozatalában, ha előtte elmondjuk egy-két pénzügyi szakértőnek, megbízható rokonnak, barátnak, ismerősnek mire készülünk, és nagyon figyeljünk a válaszaikra. Vajon elhangzik-e bármi, amire mi nem gondoltunk?
- **Cui prodest? (Kinek az érdeke?)**

Minden szerződéskötés előtt érdemes feltennünk magunknak ezt a kérdést, és ha a válaszban nem találjuk magunkat a dobogós helyek egyikén, érdemes még egyszer megfontolni a dolgot.

A gyakorlatban időnként előfordul, hogy ezeket kihagyva, vagy éppen ezek alkalmazása ellenére is - miután már megtörtént a reményteli pénzügyi tranzakció - rájövünk, hogy bizony „nem ezt a lovat akartuk”, viszont visszacsinálni már nem lehet. Mit tehetünk ilyenkor? Mivel ez nem egy népszerű videójáték, ahol egy gomb megnyomásával, ahányszor csak akarunk, újra tiszta lappal indulhatunk, érdemes az alábbi „tanácsokat” is megfontolni:

- *Láss tisztán a „pályán”!*
Csak akkor érdemes tovább lépni, ha már pontosan tisztáztuk a döntésünk körülményeit, anyagi lehetőségeinket.
- *Nézd meg, hogy van-e még lehetőség az elállásra, módosításra vagy megszüntetésre!*
Az online kötött hitelszerződések vagy éppen biztosítások stb. esetén például 14 napon belül indoklás nélkül lehetőségünk van a szerződéstől való elállásra vagy (ha a hitelt már megkaptuk, a biztosítás már létrejött) annak felmondására. Lehetséges, hogy nem is szükséges elállni a szerződéstől, mert – a pénzügyi intézménnyel együttműködve – az módosítható. Ilyenkor célszerű ellenőrizni a szerződésmódosítás díját. Ha pedig végképp nem látunk más lehetőséget, mint a szerződés idő előtti felmondása, érdemes megnézni az ezzel kapcsolatos lehetőségeket. Egyes hitelszerződések például a szerződéses évfordulón ingyen felmondhatók.
- *Tájékozódj, hogy nem lettél-e „félreértékesítés” áldozata!*
Ha – például dokumentumokkal, a pénzügyi intézménnyel folytatott levelezés alapján – bizonyítható, hogy más terméket, szolgáltatást igényeltünk volna, akkor mód nyílna a pénzügyi intézménnyel való egyeztetésre, netán jogorvoslatra is.
- *Fogadd el a helyzetet!*
Fontos elfogadnunk, hogy ha egy döntést meghoztunk, annak mindig „ára” van. Például, ha hitelt vettünk fel, azt a meghatározottak szerint vissza is kell fizetni.
- *Nincs tökéletes döntés!*
Vannak helyzetek, amelyekben tökéletes döntések nem léteznek, ezért meg kell barátkozni a kompromisszumok gondolatával.
- *Keresd a megoldást és szükség esetén kérj tanácsot!*
Érdemes az MNB Ügyfélszolgálat, a szintén a jegybankhoz kötődő, vármegye-székhelyeken található Pénzügyi Navigátor tanácsadók, illetve pénzügyi szakember segítségét kérni, főleg az ilyen helyzetekben. Naprakész és gyakorlati tudással rendelkeznek a saját szakterületükön: tisztában vannak a piac helyzetével, a folyton változó szabályokkal és az aktuális újdonságokkal.

* A szerző az MNB-n belül működő Pénzügyi Békéltető Testület tagja

„Szerkesztett formában megjelent 2024. november 18-án a Profitline.hu oldalon.”